



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Antidecalogvs Theologico-Politicvs Reformatvs

**Dript, Laurentius a**

**Paderbornae, 1672**

13. Cujus Regio, illius est Religio.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-13441**

num Regnum Dei & justitiam ejus, & hęc omnia (terrena scilicet) adjicientur vobis. Ex quo confectarium est aliud Machiavelistarum assertum, Deo nimirum relinquendam religionis curam, ut illam quæ sibi maximè placuerit, introducat & conservet, nihil illius curam ad principem spectare.

4. Sed Machiavello longe melius Didericus Saverda in suo principe politico Christiano symbolo 24. ubi ait verum non obstantibus quam plurimis exemplis similibus & experimentijs, fuit non nemo, qui impiè docere ausus est Principem posse pro libitu religionem aut desimulare, aut fingere: qui eam fingit, nullam omnino credit, etsi ejusmodi fictio artificium quoddam est politicum ad copulandos animos, & tuendam rempublicam: multo id præstabit melius vera religio quam falsa, hæc enim caduca est, illa aeterna.

### PROPOSITIO XIII.

*Cujus Regio, illius est Religio.*

5. **H**ujus assertionis, quæ hisce temporibus velut oraculum & axioma

ma circumfertur, sensus est, penes Principem Regionis, potestatem esse quam placuerit religionem introducendi, sive illa Lutherana, sive reformata sive Catholica illa sit, idq; vi transactionis Passavicæ de Anno 1552. pacis Religiosæ & instrumēti pacis §. 29. qui sic habet, quantum deinde ad Comites, Barones, Nobiles, vasallos, Civitates, fundaciones, Monasteria, commendas, Communitates & Subditos, Statibus Imperij immediatis sive Ecclesiasticis, sive Secularibus subjectos pertinet: Cum ejusmodi Statibus immediatis cum jure territorij & superioritatis ex communi per totum imperium hæctenus usitata praxi etiam jus reformandi Exercitiū religionis competat &c. Vbi vides cuilibet Principi Territoriali Jus reformandi religionem, eamque quæ sibi placet, introducendi concedi, salvis nihilominus exceptionibus Anni 24. §. sequent. Hoc non obstante contentis.

6. Certe nec instrumentum pacis, nec pax religionis, nec transactio Passaviensis eā vim habent, ut unius veræ solum salvificantis religionis ( unus enim Deus, una Fides, unū Baptisma ) obligationem, quæ à solo Deo est,

est, tollat: quæ si ullos, maximè tangit Principes, ut illam, si ab eâ aberrarint, sedulo inquirant, subditosque suos amplecti faciant: redditari, si secus fecerint, Deo non solum sui ipsorum, sed & omnium animarum exemplo suo à vera religione deviantium & abductarum gravissimam rationem. Proinde licet in foro fori id per contractum (Deo nihilominus unicam solum religionem præcipiente & plures vetante) initum liceat, conscientia tamen obligatio in ordine ad veram religionem per hoc nequaquam tollitur, id, quod etiam advertit & asserit *Justus Sprengerus Lutheranus in suo libro, quem scripsit de pace religionis ubi cap. 1. Quamvis hæc unica duntaxat religio sit (quam colentibus teste Livio libr. 5. omnia prospera eveniunt) in sacris patefacta litteris, cujus prævaricatio cum summo à facie Dei reprobationis conjuncta est periculo, extra aleam tamen dubietatis positum est, à primis usque conditi mundi natalibus innumeras de vero Dei cultu in Ecclesiâ extitisse dissensiones &c. sed an bene & licitè?*

7. Idem cap. 15. fusius repetit: præter verbum divini scripturam naturale animi lumen, &c.

num Deum & præter hujus cultum omnino nullum esse, testatur Cicero de naturâ Deorum. & quænam vera & illibata sit religio, id est, in quo nobis aqua heret. Sacra Scriptura Author ejus formanda & colenda. At tam falsitas, quæ veritas sub hoc tegmine quærit sibi hospitium. Quis igitur Judex, qui disjectâ falsitatis nubesculâ splendorem veritatis aperiat? Hanc cognitionem non ad Præfectos urbis, neque Provinciarum Præsides translata esse, sed synodum ad controversias in hujusmodi casu sedandas coactam fuisse historia & Apostolorum æta demonstrant. Talis erat illa Apostolica contra Cerinthium, Nicæna contra Arrium, Constantinopolitana contra Macedoniû & Ephesina contra Nestorium &c. Et paulo infra prima ait cura erit Hereticos, eorumque labe infectos impellere, ut errore cognito ad unitatem Ecclesie revertantur, secundum illud Luca 14. compelle intrare. Quo factò, si perfriçtè in errore perstiterint, ut finibus ejiciantur, reipublicæ & Ecclesie interest, quia conducibilius est ab Imperio impietatem cedere, quam ad eam Dei perdere, & secundum S. Augustinum: melius est perire unum, quam unitatem. Quod teste

Vin-

Vincentio Lirenensi in lib. contra prof. heret. novelli dogmatis inductione non solum parvæ res, sed & maxima labefactata sunt: nec enim affinitates tantum, cognationes, amicitia, domus, verum etiam urbes, provinciæ, nationes, & universum regnum funditus eversum est. Quia adeo verum est, ut etiam Deus in ejus populo Reges severe animadverterit, qui puritatem religionis, vel ipsi contaminarunt, vel ab aliis pollui permiserunt. Hæc ille, quasi sibi obijciens, & postea negativam tenens; sed verissima nihilominus esse adducta fundamenta nec à se soluta, inferius, cum de punitione hereticorum agetur, ad oculum monstrabimus.

### PROPOSITIO XIII.

*Diversas Religiones in Regno vel Principatu permittere expedit.*

8. **I**mmediatè ante citatus Sprengerus in loco citato hanc propositionem hinc formalibus asserit: Principibus hoc in primis incumbere, ut ortæ in articulis religionum controversiæ ex verbo Dei, statim de-